

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

*Лесюк А. С., здобувач ступеня доктора філософії
Науковий керівник: Томілін О. О., д. е. н., доцент
Полтавська державна аграрна академія*

Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств дає можливість визначити, наскільки ефективно сільськогосподарські підприємства використовують власний та позиковий капітал. Основною метою проведення оцінки ефективності використання фінансових ресурсів є підвищення прибутковості капіталу та забезпечення стабільності функціонування суб'єкта господарювання.

Автором пропонується: «при проведенні оцінки ефективності використання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств використовувати показники: коефіцієнт фінансового левериджу; коефіцієнт фінансової стабільності; коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів; коефіцієнт довгострокових зобов'язань і забезпечень; коефіцієнт поточних зобов'язань і забезпечень; коефіцієнт загальної ліквідності; коефіцієнт платоспроможності; рентабельність активів; чиста рентабельність власного капіталу» (табл. 1).

Таблиця 1 – Ефективність використання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств України, 2012 – 2016 рр.

Показники	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	Відхилення (+, -) 2016 р. від 2012 р.
Коефіцієнт фінансового левериджу	0,867	0,997	1,383	1,491	3,162	2,295
Коефіцієнт фінансової стабільності	1,15	1,00	0,72	0,67	0,32	-0,83
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,192	0,215	0,278	0,198	0,144	-0,048
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань і забезпечень	0,274	0,275	0,278	0,166	0,053	-0,221
Коефіцієнт поточних зобов'язань і забезпечень	0,725	0,724	0,722	0,834	0,947	0,222
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,858	1,723	1,635	1,503	1,192	-0,666
Коефіцієнт платоспроможності	0,097	0,087	0,058	0,049	0,018	-0,079
Рентабельність активів	9,7	4,8	5,5	15,0	5,9	-3,8
Чиста рентабельність власного капіталу	18,1	9,6	13,1	37,4	24,5	6,4

Джерело: дані Державної служби статистики України [1], розрахунки автора

За 2012 – 2016 рр. спостерігається тенденція до зниження рівня фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств України.

Так, за коефіцієнтом фінансового левереджу в 2012 р. на 1 грн власного капіталу припадало 86,7 коп позикового капіталу, а в 2016 р. – 316,2 коп. Відповідно значення коефіцієнта фінансової стабільності показує, що в 2012 р. власний капітал перевищував позиковий капітал у 1,15 рази, а у 2016 р. – у 0,32 рази.

Зниження коефіцієнта довгострокового залучення позикових коштів із 0,192 у 2012 р. до 0,144 у 2016 р. вказує на незначне зменшення залежності сільськогосподарських підприємств від довгострокових зовнішніх джерел фінансування. Частка довгострокових зобов'язань і забезпечень знизилася з 27,4 % у 2012 р. до 5,3 % у 2016 р., а частка поточних зобов'язань – відповідно підвищилася з 72,5 % у 2012 р. до 94,7 % у 2016 р., що в цілому позитивно впливає на оцінювання фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств.

Фактичне значення коефіцієнта загальної ліквідності зменшилося з 1,858 у 2012 р. до 1,192 у 2016 р. Порівняння ж цього показника з нормативним значенням (більше 1,0), вказує на високий рівень майнової платоспроможності сільськогосподарських підприємств України. Так, станом на кінець 2012 р. оборотні активи сільськогосподарських підприємств перевищували поточні зобов'язання і забезпечення в 1,9 рази, а на кінець 2016 р. – в 1,2 рази.

Зниження коефіцієнта платоспроможності з 0,097 у 2012 р. до 0,018 у 2016 р. вказує про недостатню забезпеченість грошовими коштами сільськогосподарських підприємств України.

Рентабельність активів скоротилася з 9,7 % у 2012 р. до 5,9 % у 2016 р., це свідчить про зниження ефективності використання активів. Чиста рентабельність власного капіталу зросла з 18,1 % у 2012 р. до 24,5 % у 2016 р., це свідчить про ефективність використання власного капіталу, вкладеного в сільськогосподарські підприємства.

Отже, оцінка ефективності використання фінансових ресурсів дозволяє встановити реальну й потенційну фінансову спроможність сільськогосподарського підприємства забезпечувати фінансування виробничо-господарської діяльності та виконання поточних зобов'язань перед кредиторами.

Література.

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.